

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2011/63

Karar Sayısı : 2013/28

Karar Günü : 14.2.2013

R.G. Tarih-Sayı : 31.12.2013-28868

İPTAL DAVASINI AÇAN : Anamuhalefet Partisi (Cumhuriyet Halk Partisi) TBMM Grubu adına Grup Başkanvekilleri M. Akif HAMZAÇEBİ ile Muharrem İNCE

İPTAL DAVASININ KONUSU : 29.3.2011 günlü, 6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un:

1- 10. maddesiyle değiştirilen, 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 9. maddesinin;

a- Birinci fıkrasının;

aa- *'Bu Kanun'da belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.'* biçimindeki üçüncü cümlesinin,

ab- *'Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazın mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.'* biçimindeki beşinci ve altıncı cümlelerinin,

b- İkinci fıkrasının;

ba- Dördüncü cümlesinde yer alan *" iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen "* ibaresinin,

bb- Son cümlesinde yer alan *" teklifi ve Genel Müdürün "* ibaresinin,

c- Üçüncü fıkrasının;

ca- *'Genel kurul üye sayısı olimpiik paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.'* biçimindeki yedinci cümlesinin,

cb- (a) bendinde yer alan *" üç ay içerisinde "* ibaresinin,

cc- (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan *'Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya "* ibaresinin,

d- Dördüncü fıkrasının *'Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.'* biçimindeki onuncu cümlesinin,

e- Beşinci fıkrasının;

ea- '*Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.*' biçimindeki (c) bendinin,

eb- (d) bendinde yer alan '*Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk,*' ve '*" gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan"* ibarelerinin,

f-Altıncı fıkrasının;

fa- '*Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütnamelere uyup uymadıklarının değerlendirerek Bakana sunmak.*' biçimindeki (a) bendinin,

fb- '*Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.*' biçimindeki (c) bendinin,

g- Onaltıncı fıkrasının;

ga- İkinci cümlesinde yer alan '*amaca uygunluğu ve"* ibaresinin,

gb-Üçüncü cümlesinde yer alan '*ve amacına"* ibaresinin,

gc- '*Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spot Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.*' biçimindeki son cümlesinin,

2- 12. maddesiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in son fıkrasının;

3- 21. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26. maddesinin üçüncü cümlesinin '*ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir.*' bölümünün,

Anayasa'nın 2., 7., 10., 33., 59. ve 123. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülerek iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralları

1- 6215 sayılı Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilen 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un iptale konu kuralları da içeren ek 9. maddesi şöyledir:

'Bağımsız spor federasyonları

Ek Madde 9- (Ek: 4/3/2004-5105/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. **Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.** Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. **Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.** Federasyon malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.

(Değişik ikinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşekkül eder. Federasyon yönetim kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; **iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen** beş üyeden oluşur. Genel sekreter, en az dört yıllık yüksekokul mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Bu fıkra da belirtilen kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ana statüyle, diğer kurulların oluşumu, çalışma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir. Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon yönetim kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine bu Kanunun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, federasyon başkanının **teklifi ve Genel Müdürün onayı** ile görevlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler yönetim kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının bu Kanun ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere onbeş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir. Genel Müdürlük, raporun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir. Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. **Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.** Genel kurul;

a) Olağan genel kurul; olimpiik ve paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren **üç ay içerisinde** yapılır.

b) Olağanüstü genel kurul;

1) *Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,*

2) *Federasyon yönetim kurulunun kararıyla,*

3) *Son yapılan genel kurul toplantısında delege olanların en az yüzde 40'ının noter kanalı ile yazılı müracaatıyla,*

4) *Federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde,*

olağanüstü toplanır.

c) *Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır. Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya üçüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen hallerde başkan ve yönetim kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplanır. Ancak, üçüncü fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiik ve paralimpiik branşlarda olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.*

(Değişik dördüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) *Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz. Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır ve federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır. Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasarısı ise en az onbeş gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır. Genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği, antrenörlüğü bırakmamış kişiler ile federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar genel kurul üyesi olamazlar. Genel kurulda kulüplerin delege sayısı, toplam delege sayısının yüzde 60'ından az olamaz. **Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.** Genel kurulun görevleri şunlardır:*

a) *Ana statüyü yapmak, değiştirmek.*

b) *Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.*

c) *Yönetim kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını, bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda yönetim kuruluna yetki vermek.*

ç) *Yönetim kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek.*

d) Yönetim kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak.

e) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

Federasyon başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır:

a) T.C. vatandaşı olmak.

b) En az lise mezunu olmak.

c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.

ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak.

d) **Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan** veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak.

(İptal beşinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 2/7/2009 tarihli ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararı ile.)

(Değişik altıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu kurulur. Kurul; Bakan tarafından spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşur. Toplantıda karar alınabilmesi için en az beş üyenin katılması şarttır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Mazeretsiz olarak üst üste dört toplantıya katılmayan üyelerin üyeliği sona erer. Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Kurulun görevleri şunlardır:

a) Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek Bakana sunmak.

b) Federasyonlar tarafından hazırlanan master planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini incelemek, uluslararası federasyonların statü ve talimatlarını gözeterek hizmet kalite standartlarını belirlemek.

c) Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.

(Değişik yedinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişiler olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakanının onayı ile dört yıl için görevlendirilir. Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hâkimlik teminatı esasları

gözetilerek ve yetkili kurulların onayı alınmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir.(1)

(Değişik sekizinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflarla, federasyonlarca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek sonuçlandırır. Tahkim Kurulu; itiraz üzerine Genel Müdürlük ile federasyonlar ve federasyonların birbirleri arasında çıkacak ihtilafları inceleyerek sonuçlandırır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik dokuzuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, bu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ile dördüncü fıkrasında belirtilen hallerde federasyonu genel kurula götürecek komisyonu belirler. Federasyon başkanı ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin, spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda, Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararlara karşı, ilgililerin itirazı üzerine karar verir.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, görevinde bağımsız ve tarafsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Federasyonların veya spor kulüplerinin kurullarında görevli olanlar ile ihtar cezası dışında sportif ceza alanlar ve maddenin beşinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlardan ceza alanlar Tahkim Kurulu üyeliği yapamazlar.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onbirinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu ile Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu üyelerine bir ayda dört toplantıyı geçmemek üzere, görev yapılan her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlar bakımından (5.000), bulunmayanlar bakımından (6.000) gösterge rakamının Devlet memuruna uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunulacak miktarı geçmemek üzere huzur ücreti ödenir. Tahkim Kurulu ile Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu tarafından görevlendirilen bilirkişi ve uzmanların ücretleri Genel Müdürlükçe karşılanır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma usûl ve esasları ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra: 28/4/2005 ' 5340/2 md.) Bağımsız federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Genel Müdürlük olimpik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir.

Bağımsız federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden bağımsız federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Bağımsız federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Genel Müdürlük, bağımsız federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar

federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

*(Değişik onaltıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır. Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların **amaca uygunluğu ve denetimi** ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata **ve amacına** uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur. **Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.***

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar; sporcu, antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek zorundadırlar. Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirirler.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar, faaliyette bulundukları spor dalları ile ilgili olarak bağlı oldukları uluslararası federasyonun kurallarını göz önünde bulundurarak hangi eylem ve davranışlara ne tür sportif ceza verileceğini, ceza talimatında düzenler. Federasyonların programında yer alan veya izni ile yapılan faaliyetlerden dolayı sportif ceza verme yetkisi federasyon disiplin/ceza kuruluna aittir. Federasyonların ana statüsü Resmi Gazetede, ana statüye dayanılarak hazırlanan yönetmelik dışındaki talimat ile diğer alt düzenleyici işlemler ise Genel Müdürlüğün internet sitesinde yayımlanır.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonları ile ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait alacaklar hariç olmak üzere, spor kulüplerinin Spor Toto Teşkilat Başkanlığı nezdindeki isim haklarından doğan alacakları haczedilemez ve bu alacaklar devir ve temlik edilemez.'

2- 6215 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle, 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen ve iptale konu kuralı da içeren geçici 11. maddesi şöyledir:

'Geçici Madde 11- (Ek: 29/3/2011-6215/12 md.)

Bu Kanun ile çıkarılması öngörülen düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte; 3289 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine göre özerk olan spor federasyonları bu Kanuna göre kurulmuş bağımsız spor federasyonu olarak

kabul edilir. Diğer kanunlarda özerk spor federasyonlarına yapılan atıflar, bağımsız spor federasyonlarına yapılmış sayılır.

Tahkim Kurulunun asıl ve yedek üyeleri, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içerisinde görevlendirilir.

Bu Kanunla tüzel kişilik kazanan spor federasyonları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadırlar.'

3- 6215 sayılı Kanun'un 21. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun iptale konu kuralı da içeren 26. maddesi şöyledir:

'Şirket kurulması

MADDE 26- *Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir.'*

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 2., 7., 10., 33., 59. ve 123. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

A- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Serruh KALELİ, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 30.6.2011 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle dava konusu kuralların bazılarına yönelik olarak iptal davasının açılmış sayılıp sayılmayacağı sorunu görüşülmüştür.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 38. maddesinin (6) numaralı fıkrasında '*İptal davalarında, Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduğunun ve gerekçelerinin belirtilmiş olması zorunludur.*' kuralı yer almış, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 45. maddesinde de '*İptali istenen kurallar ve bunların her birinin Anayasanın hangi maddelerine aykırılık oluşturduğu, 'Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasanın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi'* dava dilekçesinde yer alması gereken hususlar arasında sayılmıştır.

6216 sayılı Kanun'un 39. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, dava dilekçesinin, 38. maddede gösterilen şartları taşıyıp taşımadığının kayıt tarihinden itibaren on gün içinde inceleneceği, başvuru dilekçesindeki varsa eksikliklerin kararla saptanarak onbeş günden az olmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanması için ilgililere tebliğ olunacağı, aynı maddenin (3) numaralı fıkrasında ise birinci fıkrada belirtilen süre içinde eksikliklerin tamamlanmaması hâlinde Genel Kurulca iptal davasının açılmamış sayılmasına karar verileceği belirtilmiştir.

Dava dilekçesinde, 6215 sayılı Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilen, 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 9. maddesinin (a) bendinde yer alan " üç ay içerisinde" ibaresi ile ilgili herhangi bir gerekçe belirtilmediği saptanmıştır.

Açıklanan nedenle, 6216 sayılı Kanun'un 39. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince, İstanbul Milletvekili M. Akif HAMZAÇEBİ ile Yalova Milletvekili Muharrem İNCE'ye bildirimde bulunulmasına ve yukarıda belirtilen eksikliğin giderilmesi için kararın tebliğinden başlayarak BİR AY süre verilmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Recep KÖMÜRCÜ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine ve yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına 22.9.2011 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Cüneyt DURMAZ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Birinci Fıkrasının 'Bu Kanun'da belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.' Biçimindeki Üçüncü Cümlesi ile 'Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazın mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.' Biçimindeki Beşinci ve Altıncı Cümlelerinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde ilk olarak, spor federasyonlarının bir yönüyle sivil alanda faaliyette bulunan dernek oldukları, yükümlülüklerini yerine getiremeyen federasyonların bir yargı kararına dayanmadan idari tasarrufla tüzel kişiliklerinin iptal edilerek mal varlıklarının Spor Genel Müdürlüğüne devredilmesinin bağımsızlık bir yana, özerklikle dahi bağdaşmayacağı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 33. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinin birinci fıkrasına göre, federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakan'ın teklifi ve Başbakan'ın kararı ile kurulmakta ve

kararın Resmî Gazete'de yayımlanması ile tüzel kişilik kazanmaktadır. Birinci fıkranın iptale konu üçüncü cümlesine göre ise 3289 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişiliklerinin bu maddede belirtilen usulle iptal edilip mal varlıklarının Genel Müdürlüğe devredileceği kurala bağlanmıştır. Buna göre, spor federasyonları idare tarafından kanunun verdiği yetkiye dayanılarak bir idari işlem sonucu kurulmaktadır. Dernekler ise 4.11.2004 günlü ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na göre, fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler tarafından belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere önceden izin almaksızın kurulabilen tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarıdır.

Spor federasyonlarının, 3289 sayılı Kanun hükümleri uyarınca belirlenen kuruluşları, mali yapıları, denetimleri ve kararlarına karşı üyeleri Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakanının onayı ile görevlendirilen Tahkim Kuruluna başvurulabilmesi gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda, bunların hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları oldukları sonucuna varılmaktadır.

Anayasa'nın 123. maddesinde, bir kamu tüzel kişiliğinin ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulabileceği belirtilmiştir.

Spor federasyonları yukarıda yer verildiği üzere, idare tarafından kanunun verdiği yetkiye dayanarak bir idari işlem sonucu kurulmaktadır. Kamu tüzel kişiliğinin veya organlarının kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulması zorunluluğu, '*usulde paralellik ilkesi*' gereği kamu tüzel kişiliğinin veya organlarının ortadan kaldırılması bakımından da geçerlidir. 3289 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişiliklerinin kuralda belirtilen usulle iptal edilmesi Anayasa'nın 123. maddesinin bir gereğidir.

Dava dilekçesinde ayrıca, Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ile tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyetinin Genel Müdürlüğe ait olması ve bu taşınmazların Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılmasının bağımsız federasyonların hizmet yönünden yerinden yönetim kurumu olma vasfını bütünüyle ortadan kaldırmakta olduğu ve federasyonları Genel Müdürlüğün idari şubesi durumuna indirgediği, sivil alanda ve ulusal ve uluslararası düzeylerde faaliyette bulunan spor federasyonu olmanın asgari şartlarını taşımayacaklarından işlevlerini yerine getiremeyecekleri belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 59. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ek 9. maddenin birinci fıkrasının iptale konu altıncı cümlesine göre, Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazın mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olmaktadır. Bu taşınmazlar, Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır. Birinci fıkranın üçüncü cümlesinde ise federasyonların tüzel kişiliklerinin iptal edilmesi durumunda mal varlıklarının Genel Müdürlüğe devredileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 123. maddesinin ikinci fıkrasında, '*İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.*' denilmektedir. Öğretide 'özerklik' ve 'vesayet ilişkisi' kavramlarının yerinden yönetim esasları arasında merkezî bir rol oynadığı kabul edilmektedir. Bununla birlikte, özerkliğin sınırları ve vesayet yetkisinin kapsamı kanunlarda farklı şekillerde düzenlenebilmektedir. Bu bağlamda özerkliğin derecelerinden söz edilmekte ve kimi kurumların göreceli olarak daha özerk, kimi kurumların ise oldukça sınırlı bir alanda özerk olduklarına vurgu yapılmaktadır.

İdari vesayet yetkisi kanundan kaynaklandığına ve kanunla sınırlı olduğuna göre, vesayet makamlarının yetkileri kendilerine bu amaçla kanunla verilmiş yetkilerden ibarettir. İdari vesayet makamlarının vesayet yetkileri ilgili kişiler üzerinde olabileceği gibi spor federasyonlarında olduğu üzere yapılan işlemler üzerinde de olabilmektedir.

Kurumların özerkliğinin hangi unsurları içermesi gerektiği, hangi hallerde bir kurumun özerk sayılabileceği gibi soruların Anayasa'da herhangi bir cevabı olmadığı gibi ilgili kanunlarda da her duruma uyan genel ve tek bir özerklik tanımlamasının bulunmadığı görülmektedir.

Uluslararası uygulamalarda genel olarak, spor federasyonlarının mali özerkliği öz gelirlerinin yeterli olup olmaması ile ilgili bir husus olup öz gelirleri tamamen giderlerini karşılayabilen federasyonlarda devletin bu federasyonların malları ve mali işlemleri konusunda kontrol ve mali denetim yetkisi bulunmamaktadır. Buna karşılık, ilgili federasyona mali kaynak sağlayan kamu otoriteleri, mali kaynağın kullanılmasına yönelik hukukilik ve yerindelik denetimi yapabilmektedir.

6215 sayılı Kanun'un gerekçesinden, Türk sporunu, çağdaş ülkelerde olduğu gibi Devletin dışında idari ve mali özerkliğe sahip bir yönetime kavuşturmak, uluslararası federasyonlar gibi yapılanmalarına imkân sağlamak, faaliyetlerini daha verimli ve süratli bir şekilde organize edebilmek ve spor faaliyetlerinin daha geniş kitlelere ulaştırılması amacıyla, federasyonlara özerk olma imkânı sağlanarak, Devlet bütçesinden yardım alan, Devletin siyasi ve idari birimleri tarafından yönetilmeyip ancak denetlenebilen federasyon sistemine geçilmek istenildiği anlaşılmaktadır.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinin ek fıkra hükümlerine göre, bağımsız federasyonların bütçesi, katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşmaktadır. Bunların yanı sıra, Genel Müdürlük, olimpiik branşlarda federasyonun bir önceki yıl gerçekleştiren gelirlerinin % 75'i kadar, olimpiik olmayan federasyonlara ise % 50'si kadar yardımda bulunabilir. Bağımsız federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dâhilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden bağımsız federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir.

Genel Müdürlük, doğrudan kaynak tahsisinin yanı sıra dolaylı olarak, bazı tesis, menkul ve gayrimenkul malın kullanım imkânını federasyonlara sağlayabilmektedir. Nitekim, ek 9. maddenin ek fıkrasına göre Genel Müdürlük, bağımsız federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

Bu hükümlerden anlaşıldığı üzere ve ülkemizdeki spor yönetiminin mali yapısı göz önünde bulundurulduğunda, spor federasyonlarının gelirlerinin amaçlarının gerektirdiği faaliyetlerini sürdürmelerine imkân vermediği durumlarda mali açıdan Devlet katkısına bağımlı oldukları açıktır. Bu çerçevede, doğrudan kendi öz gelirleri kullanılmaksızın, Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazın mülkiyetinin Genel Müdürlüğe ait olmasında spor federasyonlarının özerkliğine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 59. maddesi hükmüne göre, Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Kanun koyucu tarafından, Devletin, Anayasa'nın 59. maddesinden kaynaklanan sporun genel yönetimi konusundaki rolü, merkezde Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı, özel bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Spor Genel Müdürlüğüne verilmiş olup her bir spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları öngörülmüştür. Bu bakımdan spor federasyonları, ilgili oldukları spor dalının faaliyetlerini doğrudan yöneten uzmanlık sahibi yapılanmalardır. Spor Genel Müdürlüğü ise tüm spor federasyonlarının genel yönetimi konusunda kararlar alan bir kurumdur. Spor federasyonlarının, sadece ilgili oldukları spor dalı özelinde amaçları bulunurken, Spor Genel Müdürlüğünün bütün spor dallarının faaliyetlerinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi amacı bulunmaktadır. Bu yapı içerisinde Genel Müdürlük kaynakları kullanılarak elde edilen malların Genel Müdürlük adına alınması ve federasyonun tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda sahip olduğu mal varlığının çatı yapılanma niteliğindeki Genel Müdürlüğe devredilmesi, kanun koyucunun öngördüğü spor yapılanma biçimi göz önünde bulundurulduğunda olağandır.

Genel Müdürlük bütçesinden aktarılan kaynaklar, genel bir nitelik arz ettiği için bu gelirlerden elde edilen saha ve tesislerin tek bir spor dalına tahsis edilerek diğer spor dallarının bunlardan yararlanmasına imkân verilmemesi Spor Genel Müdürlüğünün Kanun ile kendisine verilmiş olan tüm spor faaliyetlerinin yönetilmesi ve geliştirilmesi amacına aykırı düşebilecektir.

Kaldı ki, 6215 sayılı Kanunla yapılan düzenleme ile sadece Genel Müdürlük kaynakları kullanılarak elde edilen taşınmazların mülkiyetinin Genel Müdürlüğe ait olacağı belirtilirken bağımsız spor federasyonlarının öz kaynakları ile aldıkları taşınmazların mülkiyetinin kendilerine ait olacağı hükme bağlanmıştır.

Anayasa'da belirtilen amacı ya da kamu yararını gerçekleştirmek için kanunla yapılacak olan düzenleme, kanun koyucunun yapacağı tercihlere göre şekillenecektir; yani kanun koyucu, Anayasa'nın 59. maddesinde belirtilen amacı veya kamu yararını gerçekleştirmek için getireceği çözümü seçmekte serbesttir. Burada takdir yetkisi Anayasal ilkelere aykırı olmamak koşuluyla kanun koyucuya aittir ve bu hususun yerindeliği Anayasa Mahkemesinin denetim alanına girmez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 59. ve 123. maddelerine aykırı değildir. İptal istemlerinin reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 33. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

B- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin İkinci Fıkrasının Dördüncü Cümlesinde Yer Alan "iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen" İbaresini ile Son Cümlesinde Yer Alan "teklifi ve Genel Müdürün" İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, spor federasyonlarının yetkili kurullarına üyelik seçimlerinde Genel Müdürlüğün dâhil olması ve il temsilcilerinin Genel Müdürün onayıyla görevlendirilmesi

nedeniyle, federasyonların yönetsel bağımsızlığının ortadan kalktığı, bu durumun özerkliğin asgari şartları ile dahi bağdaşmadığı, bağımsız spor federasyonları üzerinde, Bakanlık ile Genel Müdürlüğün ve ayrıca Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulunun denetiminin bulunduğu, bunlara ek olarak bağımsız spor federasyonlarının öz organı olan denetim kurulunun beş üyesinden üçünün Genel Müdürlükçe görevlendirilmesinin denetim yetkisinin merkezi idarede tekelleşmesine ve bağımsız spor federasyonlarının, genel kurullarının istem, karar ve beklentileri temelinde değil de merkezî idarenin talimatları doğrultusunda yönetilmesine yol açarak federasyon genel kurullarının iradesini sakatlayacağı belirtilerek kuralların, Anayasanın 2., 59. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesine göre, spor federasyonlarının merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşekkül etmektedir. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir.

Dava konusu kurallarla bağımsız spor federasyonlarının denetim kurullarının iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşturulması, federasyonlarının il temsilcilerinin, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilmesi yöntemi benimsenmiştir.

Spor federasyonlarının genel kurullarında en fazla oyu alan başkan adayı ve listesi federasyonların karar organları olarak seçilmiş sayılmaktadır. Bu seçimde beş kişilik denetim kurulunun üçü iptale konu hüküm gereği Genel Müdürlük tarafından atanmakta, ikisinin seçimi de başkan adayının listesinden belirlenmektedir.

Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir. Bu hükümler doğrultusunda, Genel Müdürlük tarafından doğrudan federasyon temsilcisi ataması yapılmamakta ancak, federasyon başkanlarının teklif ettiği kişiler Genel Müdürlük tarafından onaylanarak görevlendirilebilmektedir.

Yukarıda birinci fıkranın dava konusu kurallarının Anayasa'nın 123. maddesi yönünden incelenmesinde belirtilen gerekçelerle, Anayasa'da aksine bir hüküm bulunmadıkça özerk kurumların karar ya da yönetim organlarının kendileri tarafından seçilmesi zorunlu değildir. Spor federasyonlarının karar organlarının üyelerinin kendi üyeleri tarafından seçilmesi zorunluluğuna ilişkin herhangi bir anayasal kural bulunmamaktadır. Bu itibarla, özerk bir kurumun karar organını oluşturan üyelerin tamamının veya bir bölümünün siyasal organlar tarafından seçilmesine bakılarak bunun özerklikle bağdaşmayacağı ileri sürülemez.

Anayasa'nın 59. maddesinde öngörülen sporun geliştirilmesi amacının da ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin herhangi bir belirleme bulunmamaktadır.

Ek 9. maddeye göre Spor Genel Müdürlüğü, bütçesinden bağımsız federasyonlara doğrudan mali yardımda bulunmakta, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edebilmekte, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilmektedir.

Kanun koyucu tarafından spor federasyonlarına mali destek sağlama ve sağlanan desteğin amacı doğrultusunda harcanması konusunda denetim yetkisi verilmiş bulunan Spor Genel Müdürlüğüne federasyonların denetim kurullarına 3 üye görevlendirmesinin ve

federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere federasyon başkanının teklifi sonrasında Genel Müdürün onayı ile görevlendirilmesinin, Genel Müdürlük ve spor federasyonlarının pozisyonları ve aralarındaki ilişki nedeniyle, Anayasa'ya aykırı olduğundan söz edilemez

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 59. ve 123. maddelerine aykırı değildir. İptal istemlerinin reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 2. maddesiyle bir ilgisi görülmemiştir.

C- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının '*Genel kurul üye sayısı olimpik paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.*' Biçimindeki Yedinci Cümlesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, ekonomik büyümenin sağlanması, sosyal devlet ilkesinin hayata taşınması ve sporun teşvik edilerek kitlelere yaygınlaştırılmasının Devlet'in anayasal görevi olduğu, federasyon üyeliklerine kanunla alt ve üst sınırlar konulması ve dolayısıyla alt sınırın altında federasyonlaşmaya, üst sınırın üzerinde ise federasyona üyeliğe engel olunmasının, spor federasyonlarının sivil alanda ve ulusal ve uluslararası düzeylerdeki çok yönlü ilişki ve işlevleri göz önüne alındığında demokratik hukuk devleti ile sosyal hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 59. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ek 9. maddenin üçüncü fıkrasına göre, genel kurul, federasyonun en üst organıdır. Kuralda genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usullerin federasyonların ana statülerinde belirleneceği hükme bağlanırken, olimpiyat oyunlarına katılma yeterliliği esas alınarak genel kurul üye sayısında alt ve üst sınırlar tespit edilmiştir. Buna göre, genel kurul üye sayısının olimpik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamayacağı ifade edilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Herhangi bir kuruluşun oluşmasında demokrasinin temel kuralı olan seçime yer verilmişse, bu kuruluşun seçim sisteminin, yönetim ve işleyişinin de demokratik kurallara aykırı olamayacağının kabulü gerekir. Demokratik seçimin en önemli niteliği, adil bir temsil ilkesine dayalı serbest, eşit ve genel-oy esasını içermesidir. Hukuk devletinin bir gereği olarak adaletli bir hukuk düzeninin kurulabilmesi de, diğer seçimler yanında kamu kuruluşu niteliğindeki spor federasyonlarının seçimlerinde de seçime katılacakların adil bir biçimde temsil edilmesine bağlıdır.

Demokratik seçim usulünün temel nitelikleri konusunda herhangi bir sınırlama getirmeyen düzenlemelerde, temsilde adaletin gerçekleşmesine engel olacak düzeyde çok az sayıda delegeden oluşan bir genel kurul oluşumuna engel olmak amacıyla genel kurul üye sayısına ilişkin bir alt sınır konularak, olimpik ve paralimpik spor dallarında 150'den, diğer dallarda ise 100'den az olmama koşulunun getirilmesi ve spor federasyonlarının zayıf mali

yapıları göz önünde bulundurularak olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 300'den, diğerk dallarda ise 200'den fazla üyenin olmaması kuralının getirilmesinin Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan demokratik hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

Yukarıda birinci fıkranın dava konusu kurallarının Anayasa'nın 59. maddesi yönünden incelenmesinde belirtilen gerekçelerle de iptale konu düzenleme kanun koyucunun takdir yetkisi içerisinde bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 59. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

D- Kanun'un 10. Maddesiyle Değıştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan "üç ay içerisinde" İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, 3289 sayılı Kanun'un 6215 sayılı Kanun ile değıştirilmeden önceki ek 9. maddenin beşinci fıkrasına dayanılarak Genel Müdürlükçe çıkarılan Çerçeve Statü'nün 7. maddesinin birinci fıkrasında spor federasyonlarının olağan genel kurullarının; olimpiik spor dallarında dört yılda bir ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihinden itibaren, olimpiik olmayan spor dallarında ise yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden itibaren altı ay içerisinde yapılacağıının hükme bağlandığı, 6215 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile bu sürenin 3 aya düşürüldüğü, olağan genel kurulu düzenleme süresinin 3 aya düşürölerek olimpiyat oyunları sonrası ilgili spor dalında gerçekleşen başarının veya başarısızlığın tartışılmasına imkân vermeyecek kadar çok kısaltıldığı, kanun koyucunun hukuk devleti içerisinde kendisine tanınan takdir hakkını adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini gözetmeksizin kullandığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğı ileri sürölmüşür.

Dava konusu ibarenin de yer aldığı kuralla spor federasyonlarının olağan genel kurullarının; olimpiik ve paralimpiik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğerk spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesine dayanılarak çıkarılan '*Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü*'nün 7. maddesinde spor federasyonlarının olağan genel kurullarının; olimpiik spor dallarında dört yılda bir ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihinden itibaren, olimpiik olmayan spor dallarında ise yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden itibaren altı ay içerisinde yapılacağı kurala bağlanmış bulunmaktaydı. Ancak, Çerçeve Statü'nün dayanağı olan 3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesi, Anayasa Mahkemesinin 2.7.2009 günlü, E.2006/118, K.2009/107 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Artık, spor federasyonlarının genel kurulları 6215 sayılı Kanun ile 3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinde yapılan değışikliklere göre yapılacaktır.

Kanunların, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi ve kazanılmış hakları ihlâl etmemesi Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir.

Bütün kamusal işlemler, nihai olarak kamu yararını gerçekleştirmek hedefine yönelmek durumundadır. Kanunun amaç ögesi bakımından Anayasa'ya uygun sayılabilmesi için kanunun

çıkartılmasında kamu yararı dışında bir amacın gözetilmemiş olması gerekir. İlgili yasama belgelerinin incelenmesinden kanunun kamu yararı dışında bir amaçla çıkarılmış olduğu açıkça anlaşılabilirse kanunun amaç unsuru bakımından Anayasa'ya aykırı olduğu söylenebilir.

İptale konu ibare ile spor federasyonlarının olağan genel kurullarının ilgili olimpiyatların bitiminden sonra 3 ay içerisinde yapılacağının tespiti tamamen kanun koyucunun takdirinde olan bir husustur. Kamu yararı dışında herhangi bir amacın gözetildiğine ilişkin yasama belgelerinde bir emare bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 59. maddesinde belirtilen amacı ya da kamu yararını gerçekleştirmek için kanunla yapılacak olan düzenleme, kanun koyucunun yapacağı tercihlere göre şekillenecektir; yani kanun koyucu, Anayasa'da belirtilen amacı veya kamu yararını gerçekleştirmek için getireceği çözümü seçmekte serbesttir. Burada takdir yetkisi Anayasal ilkelere aykırı olmamak koşuluyla kanun koyucuya aittir ve bu hususun yerindeliği Anayasa Mahkemesinin denetim alanına girmez. Bu sürenin olimpiyatlarda elde edilen sportif başarı veya başarısızlıkların en uygun zamanda tartışılmasına imkân verip vermediği değerlendirmesi ise tamamen kanun koyucunun takdirinde olan bir husustur.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

E- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının (b) Bendinin (1) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan '*Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya*' İbaresine ile Altıncı Fıkrasının '*Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütnamelere uyup uymadıklarının değerlendirilerek Bakana sunmak.*' Biçimindeki (a) Bendinin ve '*Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.*' Biçimindeki (c) Bendinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, Spor Genel Müdürlüğüne dahi verilmeyen Bakan'a karşı bir taahhütte bulunma yükümlülüğünün sivil alanda gönüllülük esaslarına dayalı olarak spor faaliyetlerini yöneten spor federasyonları için kabul edildiği, buna bağlı olarak federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmasına yol açacak bir mekanizmanın kurulduğu, bu konuda ancak spor federasyonlarının genel kurullarının yetkili ve sorumlu olabileceği belirtilerek kurulların, Anayasa'nın 2. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinde, 6215 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle spor federasyonlarının sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu kurulması öngörülmüştür. Bu Kurul, Bakan tarafından spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşmaktadır.

Kurulun görevleri, iptale konu (a) ve (c) bentlerinin de yer aldığı ek 9. maddenin altıncı fıkrasında, Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirilerek Bakana sunmak, federasyonlar tarafından hazırlanan master planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini

incelemek, uluslararası federasyonların statü ve talimatlarını gözeterek hizmet kalite standartlarını belirlemek ve Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek olarak belirlenmiştir.

Ek 9. maddenin bu bölümde iptale konu diğer ibarelerin yer aldığı üçüncü fıkrasının (b) bendine göre olağanüstü genel kurul, üçüncü fıkra da yer verilen diğer hallerin dışında Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine de olağanüstü toplanacağı hükme bağlanmıştır.

Sportif Değerlendirme Kurulunun oluşumu ve görevleri göz önünde bulundurulduğunda, bu Kurulun spor federasyonları açısından taahhütnamelerini ve çalışma planlarını hazırlama ve sunma konusunda; Gençlik ve Spor Bakanı açısından ise federasyonlar tarafından hazırlanmış bu taahhütname ve planların değerlendirilmesi noktasında teknik destek hizmeti sağladığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda birinci fıkranın dava konusu kurallarının Anayasa'nın 123. maddesi yönünden incelenmesinde belirtilen gerekçelerle, kanun koyucu tarafından, idari vesayet kapsamında merkezî idareye, kanunla açık bir şekilde düzenlenmiş olması koşuluyla, vesayet denetimine tabi kurumların karar organlarını oluşturan kişileri göreve getirme ve görevden alma konusunda ilgili kurumun özerklik derecesine bağlı olmak üzere yetki verilebilmektedir.

Spor federasyonları açısından ise merkezî idareye doğrudan spor federasyonlarının icra organını belirleme veya görevden alma yetkisi verilmemiştir. Sadece ek 9. maddenin iptale konu ibarelerin yer aldığı üçüncü fıkrası hükümleri doğrultusunda Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakan'a olağanüstü genel kurul çağrısında bulunma yetkisi verilmiştir. İptali istenen üçüncü fıkradaki ibareler ise Bakan'ın sahip olduğu bu yetkiyi yine iptale konu edilen altıncı fıkra hükümleri doğrultusunda Sportif Değerlendirme Kurulu tarafından sunulacak raporlara bağlamaktadır. Federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları konusunda yetkili karar organı spor federasyonlarının genel kurullarıdır. Dolayısıyla, spor federasyonlarının özerkliğini olumsuz yönde etkileyecek bir husus bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 123. maddesine aykırı değildir. İptal istemlerinin reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 2. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

F- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Dördüncü Fıkrasının 'Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.' Biçimindeki Onuncu Cümlesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, ek 9. maddenin ikinci fıkrasında yer alan ibarelere ilişkin belirtilen gerekçelerle kuralın, Anayasa'nın 2., 59. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesiyle genel kurulda kulüplerin delege sayısı, toplam delege sayısının yüzde 60'ından az olamaz kuralı getirilirken genel kurulun delege sayısının yüzde 10'unun Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

İptali istenilen cümle spor federasyonlarının en üst karar organı olan Genel Kurul üyelerinin belirlenmesinde Spor Genel Müdürlüğünün müdahalesine ilişkin bir düzenleme içermektedir. Aynı konuda düzenleme yapan ek 9. maddenin ikinci fıkrasının dava konusu yapılan kurallarının Anayasa'nın 59. ve 123. maddeleri yönünden incelenmesinde belirtilen gerekçelerle dava konusu kural Anayasa'nın 59. ve 123. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 2. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

G- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin Beşinci Fıkrasının '*Kesinleşmiş vergi veya sigorta borcu olmamak.*' Biçimindeki (c) Bendi ile (d) Bendinde Yer Alan '*Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk,*' ve '*' gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan*' İbarelerinin İncelenmesi

1- '*Kesinleşmiş vergi veya sigorta borcu olmamak.*' Biçimindeki (c) Bendinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, federasyonların yönetim kurulu üyeleri veya diğer organlarının başkan ve üyeleri için herhangi bir koşul aranmazken, spor federasyonlarına başkan olabilmek için Devlet memurluğuna girişte arananlardan daha ağır koşullara yer verilmesinin kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı olduğu, piyasa şartlarına bağlı ödevlerin yerine getirilememesi nedeniyle kişilerin spor federasyonu başkanı olma gibi demokratik bir hakkın kullanımından alıkonulmasının, demokratik, sosyal hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasanın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptal konusu ibarelerin yer aldığı kuralla, kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak, federasyon başkanı olabilmenin koşulları arasında sayılmıştır.

Spor federasyonu başkanı olabilmek için getirilen '*kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak*' koşulu, vergi ve sigorta mevzuatından kaynaklanan bir mükellefiyetin yerine getirilmemesi durumudur. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre, vergi alacağı, vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayın vukuu veya hukuki durumun tekemmülü ile doğarken vergi alacağı mükellef bakımından vergi borcunu teşkil etmektedir.

İptal davasına konu kuralda kanun koyucu, spor federasyonu başkanlığı görevinin saygınlığı, bu göreve karşı toplumun duyduğu güveni ve bu görevin içeriğinde yer alan etik değerleri göz önüne alarak, görevi icra edecek olanlar için belli kamu yükümlülüklerinin yerine getirilmesini şart koşmuştur. Kanun koyucu, belirlenen yükümlülükleri yerine getirmeyen kişilerin bu görevi icra etmeleri hâlinde toplumun ve devletin değer yargılarının zarar göreceğini kabul etmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlarından kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa

koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Kanun koyucu, bir mesleğin ya da görevin genel yararı gereği bunları icra edenlerin birbirleriyle ve toplumla ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni egemen kılmak için, o meslek ya da görevi geniş biçimde özel yaşamı dahi içine alacak şekilde değerlendirerek meslekle bağdaşmasını uygun bulmadığı eylem ve durumları da koşullar arasında takdir edebilir. Kanun koyucu bu düzenlemeleri yaparken anayasal ilke ve kurallara bağlı kaldığı sürece takdirine müdahale edilemez.

Bununla birlikte, federasyon başkanı olabilmek için getirilen '*kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak*' koşulu, ekonomik bir suç olmayıp vergi ve sigorta mevzuatından kaynaklanan bir mükellefiyetin yerine getirilmemesi durumudur. Bu tür bir mükellefiyetin kasten yerine getirilmemesi söz konusu olabileceği gibi dikkatsizlik, tedbirsizlik veya taksirle de gerçekleşebilecektir. Bu nitelikteki bir mükellefiyeti yerine getirmeyenlerin spor federasyonu başkanlığı görevine seçilememeleri sonucu ortaya çıkan hak yoksunluğunun adil ve orantılı olduğu söylenemeyecektir.

Açıklanan nedenlerle '*kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak*' ibaresi Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Nuri NECİPOĞLU, Celal Mümtaz AKINCI ve Muammer TOPAL bu görüşe katılmamıştır.

2- (d) Bendinde Yer Alan '*Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk*,' İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, siyasi rejimle ilgili siyasi suçlardan dolayı kişilerin spor federasyonu başkanı olma gibi demokratik bir hakkın kullanımından alıkonulmasının, demokratik, sosyal hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasanın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptal konusu ibarenin yer aldığı kuralla, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk suçlarından hükümlü olmamak federasyon başkanı olabilmenin koşulları arasında öngörülmüştür.

'*Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar*', 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 309 ilâ 316. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Bu bölümde düzenlenen suçların hepsi kasıtlı işlenebilen ve en az 5 yıllık haptiden ağırlaştırılmış müebbet hapse kadar cezalar öngören suçlardır.

Casusluk suçları ise 5237 sayılı Kanun'un 328 ilâ 338. maddeleri arasında düzenlenmiş olup taksirle veya kasıtlı işlenebilen, cezaları 6 ay haptiden müebbet ağır hapse kadar değişen suçlardır.

İptal davasına konu ibarenin yer aldığı kuralda kanun koyucu, spor federasyonu başkanlığı görevinin saygınlığı, bu göreve karşı toplumun duyduğu güveni ve bu görevin içeriğinde yer alan etik değerleri göz önüne alarak, görevi icra edecek olanlar için belli suçlardan mahkûm olmama şartını getirmiştir. Kanun koyucu, belli suçlardan mahkûm

olanların, bu görevi icra etmeleri hâlinde toplumun ve devletin değer yargılarının zarar göreceğini kabul etmiştir.

'Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar' işledikleri için mahkûm olanların spor federasyonu başkanlığı görevini icra edemeyeceklerine dair hak yoksunluğu sonucunu doğuran düzenlemeler, kuşkusuz toplum yaşantısının gerekleri ve kamu yararı düşüncesiyle kanun koyucunun takdirinde olan bir konudur.

Kanun koyucu tarafından anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı fiillerin suç kabul edilmesi ile korunan hukuki yarar, bu suçları 5237 sayılı Kanun'da düzenleyen bölümün başlığından da anlaşılacağı üzere anayasal düzendir. Anayasal düzenin korunması hukuki yararının önemi açıktır. Tamamı kasıtlı işlenebilen bu suçlar için belli bir yılın üzerinde hapis cezası öngörülmesi ile bu önem de ortaya konmuştur.

Spor federasyonu başkanlarının ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarında yürüttükleri faaliyetler ve temsil rolleri, görevlerinin gerektirdiği saygınlık ve içeriğinde yer alan etik değerler göz önünde bulundurularak, bu görevi icra edecek kişilerin ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni egemen kılmak amacıyla spor federasyonu başkanı seçilebilmek için aranan koşullar arasında, bu görev ile bağdaşmadığı kabul edilen '*casusluk*' suçlarından mahkûm olmama koşuluna yer verilmiştir.

Spor federasyonu başkanlığı görevinin özellikleri, suçların niteliği, bu suçlara verilen cezalar ve spor federasyonlarının faaliyet alanlarında korunması gereken değerler gibi hususlar dikkate alındığında, federasyon başkanı seçilememe hak yoksunluğunun işledikleri suçlara göre adaletli ve eylemle orantılı olmayan ölçüsüz bir hak yoksunluğu olduğu söylenemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu '*Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk*,' ibaresi Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Haşım KILIÇ, Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ve Erdal TERCAN '*casusluk*' ibaresi yönünden bu görüşe katılmamıştır.

3- (d) Bendinde Yer Alan '' gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan''İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, '*gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan*' ibaresinin, kendinden önce tek tek sayılan suçları ölçüsüz bir şekilde genişleterek yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçların kapsamını belirsiz hâle getirdiği belirtilerek kuralın, Anayasanın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptal konusu ibarelerin yer aldığı kurallarla, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan hükümlü olmamak federasyon başkanı olabilmenin koşulları arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden birisi olan '*belirlilik*' ilkesine göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir.

Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Dava konusu kuralda geçen 'gibi' edatının metinde sayılan 'zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas' suçlarının yüz kızartıcı veya şeref veya haysiyet kırıcı birer suç olduklarını nitelemek için kullanıldığı ve federasyon başkanı olabilmek için sadece maddede sayılan suçlardan mahkûm olmamak şartının aranabileceğinin kabul edilmesi gerekmektedir. Buna göre, suç ve cezaların kanuniliği ilkesi gereği 'gibi' kelimesine dayanarak 'yüz kızartıcı suçlar' veya 'şeref veya haysiyet kırıcı suçlar' kavramlarının kapsamını genişletmek mümkün değildir. Bu durumda, 'belirlilik' ilkesine aykırılıktan söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu 'gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan' ibaresi Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

H- Kanun'un 10. Maddesiyle Değiştirilen, 3289 Sayılı Kanun'un Ek 9. Maddesinin On Altıncı Fıkrasının İkinci Cümlesinde Yer Alan " amaca uygunluğu ve" İbaresinin,Üçüncü Cümlesinde Yer Alan "ve amacına" İbaresininve 'Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.' Biçimindeki Son Cümlesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, ek 9. maddesinin birinci fıkrasında yer alan cümlelere ilişkin belirtilen gerekçelere ek olarak, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluk açısından da denetlenip, amaca uygun harcanmayanların zarar olarak nitelendirilerek kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edileceğine ilişkin hükmün federasyonların bağımsızlığı ile bağdaşmadığı, özerkliklerini sakatladığı, kaynakların amaca uygun harcanıp harcanmadığı hususunun demokratik hukuk devleti ilkesi bağlamında federasyon genel kurullarının yetkisinde olması gerektiği, amaca uygunluk denetimi ve buna dayalı zarar ilkesi, Devletin genel idare esaslarına göre kamu hizmetlerini yürütmekle yükümlü olan resmi kurum ve kuruluşları için dâhi söz konusu değilken, sivil alanda demokratik esaslara göre faaliyette bulunan bağımsız spor federasyonları için geçerli olmasının demokratik hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığı belirtilerek kuralların, Anayasanın 2. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ek 9. maddenin dava konusu ibarelerin yer aldığı on altıncı fıkrasına göre, federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır. Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması hâlinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur.

On altıncı fıkranın iptale konu diğer kuralına göre, teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.

İptali istenilen ibareler spor federasyonlarına Spor Genel Müdürlüğü tarafından yapılan her türlü yardımların kullanımı, amaca uygunluğu ve denetimine ilişkin bir düzenleme içermektedir. Aynı konuda düzenleme yapan ek 9. maddenin birinci fıkrasının dava konusu yapılan kurallarının Anayasa'nın 123. maddesi yönünden incelenmesinde belirtilen gerekçelerle, mali kaynak sağlayan vesayet makamlarına, kanunda açıkça ifade edilmiş olmak şartıyla yerindelik, amaca uygunluk açısından da denetim yetkisi verilmesinde Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 123. maddesine aykırı değildir. İptal istemlerinin reddi gerekir.

Kuralların, Anayasa'nın 2. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

I- Kanun'un 12. Maddesiyle 3289 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 11. Maddesinin Son Fıkrasının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, spor federasyonlarının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını 6215 sayılı Kanun'a uygun hâle getirmek zorunda olduklarının hüküm altına alındığı, oysa *'Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihleri'* ibaresinin belirsiz ve öngörülemez olduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptale konu kuralla 3289 sayılı Kanunla tüzel kişilik kazanan spor federasyonlarının, iptale konu kuralın yer aldığı maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını 6215 sayılı Kanun'a uygun hâle getirmek zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri *'belirlilik'* tir. *'Belirlilik'* ilkesi yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği ifade etmektedir. Erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla kanunlar, mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Aslolan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır.

'Öngörülebilirlik şartı' olarak nitelendirilen bu ilkeye göre kanunun uygulanmasında takdirin kapsamı ve uygulama yöntemi bireyleri keyfi ve öngöremeyecekleri müdahalelerden koruyacak düzeyde açıklıkla yazılmalıdır. Belirlilik, kişilerin hukuk güvenliğini korumakla birlikte idarede istikrarı sağlar.

6215 sayılı Kanun'un 30. maddesine göre, Kanun'un yürürlüğe giriş tarihi Kanun'un yayım tarihi olarak kabul edilmiştir. Kanun 12.4.2011 günlü, 27903 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

6215 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, 2012 Londra Yaz Olimpiyatları ile 2014 Soçi Kış Olimpiyatlarının tarihleri Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından belirlenmiş bulunmaktadır. Hâlihazırda, 2016 Yaz ve 2018 Kış Olimpiyatlarının tarihi ve yeri de ilan edilmiş bulunmaktadır.

Spor dünyasının en önemli organizasyonu olan ve 4 yıllık aralıklarla düzenlenen olimpiyatların nerede ve ne zaman yapılacağına Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından yıllar öncesinden tespit edilip ilan edilmesi, iptale konu kuralın, genel kurul tarihlerinin çok önceden belirlenebilmesine imkân sağlaması nedeniyle kuralda kanunların belirliliği ilkesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 7. maddesiyle bir ilgisi görülmemiştir.

J- Kanun'un 21. Maddesiyle Değiştirilen 5216 sayılı Kanun'un 26. Maddesinin Üçüncü Cümlesinin " ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50'sinden den fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir." Bölümünün İncelenmesi

Dava dilekçesinde, toplu taşıma imtiyazının devri ile hafriyat sahalarının, sosyal tesislerin, büfe çay ocağı ve otoparkların işletmesinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre, açık, saydam ve rekabetçi koşullarda ihale edilmek yerine, büyükşehir belediyelerinin şirketlerine doğrudan verilmesi işleminde kamu yararı olmadığı, piyasada rekabetçi şartlarda faaliyet yürüten binlerce şirket aleyhine ve belediye şirketleri lehine hukukun kabul edemeyeceği eşitsizlik yaratıldığı, işletme haklarının devrine ilişkin olarak belediye meclisince belirlenecek süre ve bedel dışında hiçbir koşula yer verilmediği, kanun ile düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesinin yasama yetkisinin devri anlamına geleceği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 7. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptale konu kuralların yer aldığı maddede, büyükşehir belediyelerine, kendilerine yüklenilmiş olan görev ve hizmet alanlarında ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketi kurabilme olanağı verilmektedir. Büyükşehir belediyelerince kurulabileceği öngörülen sermaye şirketlerinin çalışma konularının, büyükşehir belediyelerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları asli ve sürekli görevleri dışında kalan alanlarda, sermaye şirketleri aracılığıyla yürütülmeye uygun nitelikteki (piyasa şartlarının gözetileceği) görev ve hizmetler olacağına kuşku bulunmamaktadır.

İptali istenilen kural, belediyelere kendi görev ve hizmet alanlarında, bazı idari koşulları yerine getirerek, belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu sermaye şirketlerine maddede sayılan yerlerin işletmesini 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın devredebileceğini öngörmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında; kira ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemleri ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu

hükümlerine göre yürütülmektedir. Devlet İhale Kanunu'nun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Kanunların, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi ve kazanılmış hakları ihlâl etmemesi Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir.

Bütün kamusal işlemler, nihai olarak kamu yararını gerçekleştirmek hedefine yönelmek durumundadır. Kanunun amaç ögesi bakımından Anayasa'ya uygun sayılabilmesi için kanunun çıkarılmasında kamu yararı dışında bir amacın gözetilmemiş olması gerekir. İlgili yasama belgelerinin incelenmesinden kanunun kamu yararı dışında bir amaçla çıkarılmış olduğu açıkça anlaşılabiliyorsa kanunun amaç unsuru bakımından Anayasa'ya aykırı olduğu söylenebilir. Kanun koyucunun kamu yararı amacıyla hareket edip etmediği ancak ilgili yasama belgeleri incelenerek ve kuralın objektif anlamına bakılarak tespit edilebilir.

Devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararını ya da çıkarını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinlikler olarak tanımlanan kamu hizmetinin, kamu hukukunun genel ilkeleri gereğince, doğrudan idare, kuruluş ve kurumları eliyle, kamusal yönetim biçimine göre yürütülmesi asıl ve olağandır. Ancak, kanun koyucu, kimi zaman hukuki ve fiili eşitliği sağlamak kimi zaman da kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemeler yapabilir. Bu kapsamda, iptale konu kuralda, Büyükşehir belediyelerine kendilerine yüklenilmiş olan görev ve hizmet alanlarında ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketi kurabilme olanağı verilmektedir.

Anayasa'ya uygunluk denetiminde, kanun koyucunun kamu yararı anlayışının isabetli olup olmadığı değil, incelenen kuralın kamu yararı dışında belli bireylerin ya da grupların çıkarları gözetilerek yasalaştırılmış olup olmadığının incelenebileceği açıktır. Anayasa'da Hazineye ait veya kamu kurumlarına tahsisli kamu mallarının satış ve tasarrufuna ilişkin ilkelere açıkça yer verilmemiştir.

Belediye şirketleri, doğrudan belediyeler tarafından kurulan ya da yönetiminin elde edilmesi koşuluyla belediyelerce ortak olunan, bağımsız bütçeli, özel hukuk tüzel kişileridir.5216 sayılı Kanun'un 26. maddesinin ilk hâlinin gerekçesinde büyükşehir belediyelerinin hizmetlerini daha etkili, verimli ve ekonomik şartlarda sunmasına ve kaynak yaratmalarına yardımcı olmak amacıyla sermaye ortaklığı kurmasına izin verildiği ifade edilmiştir. Aynı gerekçede kurulacak şirketin belediyenin görev alanıyla ilgili olması şartının bulunduğu, belediyelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketlerden, belediyenin görev alanıyla ilgili olmayan şirketleri tasfiye etmesi veya ortaklıktan çekilmesi gerekeceği belirtilmiştir.

Belediye şirketlerinin kurulabilecekleri ve faaliyet gösterebilecekleri alanlar, işletme hakkının devredilebileceği yerlere ilişkin iptale konu kuralda yer verilen sınırlamalar ve belediyelerin bu şirketlerin sermayelerinin çoğunluğuna sahip olmaları nedeniyle yönetimlerine hâkim olmaları göz önünde bulundurularak, belediye meclislerince alınacak bir kararla kuralda sayılan yerlerin işletme haklarının bu şirketlere devrinin 2886 sayılı Kanun'un rekabeti ve

açıklığı temin eden kurallarından muaf tutulduğu anlaşılmaktadır. Kuralda sayılan yerlerin bu alanda temel kanun olan 2886 sayılı Kanun'a istisna oluşturacak bir şekilde belediye meclislerince alınacak kararlar doğrultusunda belediye şirketlerince işletilebilmelerinin öngörülmesi, hizmetlerin ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasına imkân sağladığı ve kamunun yararına uygun olduğu değerlendirmesinde bulunan kanun koyucunun takdir yetkisi içerisinde.

Öte yandan, 6360 sayılı *'On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'*un 10. maddesi ile 5216 sayılı Kanun'un 26. maddesinin iptal konusu kuralın yer aldığı birinci fıkrasına *'Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.'* biçimindeki kural eklenmiştir.

İptale konu edilen kuralda kanun koyucu doğrudan belediyeler tarafından *'belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler'* ile *'bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler'*e 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın mülkiyeti ya da tasarrufundaki belli bazı yerlerin işletmesini devretme imkânı vermektedir. Eklenmiş olan kuralda ise bu şekilde işletme hakkını devralan şirketlerin 3. kişilere aynı yerin işletme hakkını ancak 2886 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde devredebileceği öngörülmüştür.

Kanun koyucunun, bu şekilde doğrudan belediye meclislerince alınacak bir kararla, 2886 sayılı Kanun'da yer alan kurallara uyulmasına gerek bulunmaksızın kuralda sayılan yerlerin işletme haklarının belediye şirketlerine devrini bu alanlardaki kamu hizmetlerinin kamu yararına uygun bir şekilde yürütülmesine engel olmayacağı değerlendirmesinde bulunurken, işletme haklarını devralan şirketlerin bu haklarını 3. kişilere devrini genel kurala (2886 sayılı Kanun hükümlerine) tabi tutarak ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması açısından kamunun yararına uygun olacağı değerlendirmesinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

İptal dilekçesinde ayrıca iptale konu kuralda işletme haklarının devrine ilişkin olarak belediye meclisince belirlenecek süre ve bedel dışında hiçbir koşula yer verilmediği, bunun Anayasa'nın 7. maddesinde yer alan yasama yetkisinin devri anlamına geleceği ve dolayısıyla Anayasanın 7. maddesine aykırı düşeceği ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 7. maddesinde, *'Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.'* denilmektedir. Öte yandan, Anayasa'nın 87. maddesinde *'kanun koyma'* yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bir görev olduğu açıklığa kavuşturulmuştur. Buna göre, Anayasa'da kanun ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir.

Farklı koşul ve durumlara göre sık sık değişik önlemler alma, bunları kaldırma ve süratli biçimde hareket etme zorunluluğunun bulunduğu alanlarda, yasama organının temel kuralları saptadıktan sonra, uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamayacağı gibi yürütme organının yasama organı tarafından çerçevesi çizilmiş alanda ve değişen koşullara uyum sağlayabilecek esnekliğe sahip kriterlere uygun olarak, genel nitelikte hukuksal tasarruflarda bulunması, hukuk devletinin belirlilik ilkesine aykırılık oluşturmaz.

Belediye şirketleri, iptale konu kuralın yer aldığı 5216 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci cümlesine göre Büyükşehir belediyesinin kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında kurulabilirler ve dolayısıyla bu alanlarda faaliyet gösterebilirler.

Genel kural gereği belediyeler tarafından yapılan her türlü kira ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemleri 2886 sayılı Kanun'a tabi tutulurken, iptale konu edilen kuralla sadece maddede sayılan yerlerin (mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçeleri) işletme hakkının belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle, belirli şirketlere (belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere) devredilebilir.

Kuralda sayılan yerlerin 2886 sayılı Kanun'da yer verilen koşullara tabi olmaksızın belediye tarafından yapılacak işletme hakkının devri işlemlerinde belediye meclislerine sadece süre ve bedel konusunda karar alma yetkisi verilmiştir.

Belediye ve ihale mevzuatı ile çok ayrıntılı olarak düzenlenmiş bir konuda, işletme hakkının devredileceği şirketlerin, belediyelerin bu şirketlerde sahip oldukları sermaye paylarından kaynaklanan özel durumları göz önünde bulundurularak, istisna kapsamına alınması ve belediyelerin kendilerinin tasarrufunda bulunan maddede sayma yoluyla belirtilen yerler üzerindeki işletme hakkının kamu yararı ve hizmetin gereklerini dikkate alarak devri konusunda büyükşehir belediye meclislerine süre ve bedel konusunda karar alma yetkisinin verilmesi, genel ilkeleri ve çerçevesi belirsiz bir alanda düzenleme yapma yetkisinin devri anlamına gelmemektedir.

Dava dilekçesinde son olarak, kuralda sayılan yerlerin işletmesinin 2886 sayılı Kanun'a göre, açık, saydam ve rekabetçi koşullarda ihale edilmek yerine, büyükşehir belediyelerinin şirketlerine doğrudan verilmesi sonucunda piyasada rekabetçi şartlarda faaliyet yürüten binlerce şirket aleyhine ve belediye şirketleri lehine hukukun kabul edemeyeceği eşitsizlik yaratıldığı ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Yukarıda ifade edildiği üzere, kamu hizmetinin, kamu hukukunun genel ilkeleri gereğince, doğrudan idare, kuruluş ve kurumları eliyle, kamusal yönetim biçimine göre yürütülmesi asıl ve olağandır. Ancak, kanun koyucu, kimi zaman hukuki ve fiili eşitliği sağlamak kimi zaman da kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemeler yapabilir. Bu kapsamda, iptali istenilen kuralla belediyelere kendi görev ve hizmet alanlarında, bazı idari koşulları yerine getirerek belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu sermaye şirketlerine maddede sayılan yerlerin işletmesinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın devredilebilmesi imkânının

verilmesi, işletmenin devredildiği şirketlerin '*belediye şirketi*' olmaları ve diğer özel şirketlerden farklı bir hukuki niteliğe sahip olmaları nedeniyle eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, iptale konu edilen kural Anayasanın 2., 7. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Zehra Ayla PERKTAŞ bu görüşe katılmamıştır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

29.3.2011 günlü, 6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A- 10. maddesiyle değiştirilen, 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un ek 9. maddesinin beşinci fıkrasının '*Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.*' biçimindeki (c) bendinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

B- 1- 10. maddesiyle değiştirilen 3289 sayılı Kanun'un ek 9. maddesinin;

a- Birinci fıkrasının;

aa- '*Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.*' biçimindeki üçüncü cümlesine,

ab- '*Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.*' biçimindeki beşinci ve altıncı cümlelere,

b- İkinci fıkrasının;

ba- Dördüncü cümlesinde yer alan '*iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen*' ibaresine,

bb- Son cümlesinde yer alan '*teklifi ve Genel Müdürün*' ibaresine,

c- Üçüncü fıkrasının;

ca- '*Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.*' biçimindeki yedinci cümlesine,

cb- (a) bendinde yer alan '*üç ay içerisinde*' ibaresine,

cc- (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan '*Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya*' ibaresine,

ç- Dördüncü fıkrasının '*Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.*' biçimindeki onuncu cümlesine,

d- Beşinci fıkrasının(d) bendinde yer alan '*Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, " ile "gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan"* ibarelere,

e- Altıncı fıkrasının;

ea- '*Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek Bakana sunmak.*' biçimindeki (a) bendine,

eb- '*Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.*' biçimindeki (c) bendine,

f- Onaltıncı fıkrasının;

fa- İkinci cümlesinde yer alan '*amaca uygunluğu ve*' ibaresine,

fb- Üçüncü cümlesinde yer alan '*ve amacına*' ibaresine,

fc- '*Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.*' biçimindeki son cümlesine,

2- 12. maddesiyle, 3289 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in son fıkrasına,

3- 21. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26. maddesinin üçüncü cümlesinin '*ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir.*' bölümüne,

yönelik iptal istemleri, 14.2.2013 günlü, E. 2011/63,K. 2013/28 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkraya, bentlere, cümlelere, bölüme ve ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

14.2.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- SONUÇ

29.3.2011 günlü, 6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A- 10. maddesiyle değiştirilen, 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un ek 9. maddesinin;

1- a- Birinci fıkrasının;

aa- '*Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.*' biçimindeki üçüncü cümlesinin,

ab- *'Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.'* biçimindeki beşinci ve altıncı cümlelerinin,

b- İkinci fıkrasının;

ba- Dördüncü cümlesinde yer alan *"iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen"* ibaresinin,

bb-Son cümlesinde yer alan *"teklifi ve Genel Müdürün"* ibaresinin,

c- Üçüncü fıkrasının;

ca- *'Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.'* biçimindeki yedinci cümlesinin,

cb- (a) bendinde yer alan *"üç ay içerisinde"* ibaresinin,

cc- (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan *'Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya'* ibaresinin,

d- Dördüncü fıkrasının *'Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.'* biçimindeki onuncu cümlesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal istemlerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- Beşinci fıkrasının;

a- *'Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.'* biçimindeki (c) bendinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Nuri NECİPOĞLU, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- (d) bendinde yer alan;

ba- *'Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile'* ile *"gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan"* biçimindeki ibarelerinin, Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal istemlerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

bb- *"casusluk,"* sözcüğünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Erdal TERCAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- a-Altıncı fıkrasının;

aa- *'Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek Bakana sunmak.'* biçimindeki (a) bendinin,

ab- '*Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.*' biçimindeki (c) bendinin,

b- Onaltıncı fıkrasının;

ba- İkinci cümlesinde yer alan "*amaca uygunluğu ve*" ibaresinin,

bb- Üçüncü cümlesinde yer alan "*ve amacına*" ibaresinin,

bc- '*Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.*' biçimindeki son cümlesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal istemlerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B- 12. maddesiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in son fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

C- 21. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26. maddesinin üçüncü cümlesinin "*ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir.*" bölümünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

14.2.2013 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Haşim KILIÇ	Serruh KALELİ	Alparslan ALTAN

Üye	Üye	Üye
Mehmet ERTEN	Serdar ÖZGÜLDÜR	Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye	Üye	Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM

Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI

Üye	Üye	Üye
Erdal TERCAN	Muammer TOPAL	Zühtü ARSLAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

İptal istemine konu 3289 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesinin değiştirilen beşinci fıkrasının (d) bendindeki 'casusluk' ibaresi ile bu suçtan hükümlü olanların Federasyon Başkanlığına aday olamayacakları hüküm altına alınmıştır. Casusluk suçları 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 328-338. maddeleri arasında düzenlenmiş olup; bu maddeler arasında taksirle işlenebilen suçlar olduğu gibi (Md.329/3, Md.336/3, Md.338), kastla işlenebilen suçlar da bulunmaktadır. Keza bu nev'i suçlar için öngörülen cezalar da 6 ay hapisten ağırlaştırılmış müebbet hapse kadar farklılık göstermektedir. 'Casusluk' suçları arasında herhangi bir ayırım gözetilmemesi nedeniyle, taksirle işlenebilen ve örneğin 6 ay hapis cezası öngören bir suçtan hükümlü kişinin sırf bu nedenle herhangi bir spor federasyonuna başkan adayı olamaması, işlenen suçla orantısız bir hak yoksunluğuna yol açacaktır. Nitekim 23.1.2008 günlü, 5278 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, benzer düzenlemeyi öngören hükümleri, aşağıdaki gerekçeyle Anayasa Mahkemesinin 25.2.2010 tarih ve E: 2008/17, K:2010/44 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

" yasakoyucu asli cezalara bağlı olarak kimi yoksunluklar öngörüp öngörmeme konularında anayasal ilkeler çerçevesinde takdir hakkına sahiptir. Ceza hukukunda, doğrudan doğruya bir suçun karşılığı olmak üzere öngörülen asli cezanın yanında, bu cezanın etkisini arttırmak, suç işlenmesinde caydırıcılığı sağlamak için, asli cezaya ek olarak kimi hak yoksunlukları da getirilmiştir. İptal davasına konu yasal düzenlemelerde de bazı meslek ya da

görevlerin saygınlığı bunlara karşı toplumun güven duygusu ve içeriklerinde yer alan etik değerleri gözönüne alarak, bu meslek ve görevleri icra edecek olanların belli suçlardan mahkum olmaları halinde, asli cezanın yanı sıra sürekli olarak hak yoksunlukları öngörülmüştür. **Ancak, ceza hukuku alanında olduğu gibi hak yoksunluğu getiren iptal davasına konu düzenlemelerde de kuralların, önleme ve iyileştirme amaçlarına uygun olarak ölçülü, adil ve orantılı olması gerekir.** Yasakoyucunun hak yoksunluklarını belirlerken takdir hakkı çerçevesindeki tercih serbestisinin de Anayasaya uygun olması gerektiği açıktır. **Dava konusu düzenlemeler, meslek veya görevlerin özellikleri, suçların niteliği, bu suçlara verilen cezalar ve cezaların süresi, kastla veya taksirle işlenip işlenmediğine bakılmaması ve bir kademelendirmede yapılmaması ve bu suçlardan mahkum olanların belirli meslekleri ve görevleri sürekli olarak icra edememeleri, işledikleri suçlara göre adaletli ve eylemle orantılı olmayan ölçüsüz bir hak yoksunluğuna yol açması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır. İptali gerekir"**

Açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararındaki gerekçelerle dava konusu 'casusluk' ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ve bu nedenle iptali gerektiği kanaatine vardığımızdan; çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkan Vekili
Serruh KALELİ

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Erdal TERCAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

3289 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesinin beşinci fıkrasının (d) bendinde, federasyon başkan adayı olabilmek için 'casusluk' suçundan hükümlü bulunmamak gerektiği öngörülmektedir.

Casusluk suçu, Türk Ceza Kanunu'nun 328. ila 338. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, taksirle veya kasıtlı işlenebilen suçlardandır.

Dava konusu ibarenin yer aldığı düzenlemede casusluk suçundan alınan hükmün kasıtlı ya da taksirle işlenme sonucu gerçekleşip gerçekleşmediği yönünde bir ayırım yapılmamaktadır.

Taksirle işlenen casusluk suçu ile kasıtlı işlenen casusluk suçu arasında suçun işleniş şekli gözetilerek buna göre bir ayırım yapılması gerekirken, böyle bir ayırım yapılmadan her iki durum için aynı sonucun öngörülmesi adil ve eylemle orantılı olmayan ölçüsüz bir hak yoksunluğuna yol açmaktadır.

Açıklanan nedenle söz konusu ibare Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen 'Hukuk Devleti' ilkesine aykırıdır.

İptali gerekir.

Üye

Mehmet ERTEN

KARŞIOY YAZISI

6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilen 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 9. maddesinin beşinci fıkrasının (c) bendinde, spor federasyonlarına başkan adayı olabilmek için kesinleşmiş vergi ve sigorta borcu olmamak koşulu getirilmiştir.

Kuralın, Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devletine aykırı olduğu sonucuna varılmış ise de hukuk devletinde kanun koyucu, bir mesleğin ya da görevin toplum yararına ifa edilebilmesi için bu görevleri üstlenenlerin toplumla ilişkilerinde dürüstlüğün ve güvenin egemen kılınması amacıyla, meslek veya görevle bağdaşmadığını değerlendirdiği bazı durumların bulunmamasını koşul olarak öngörebilir. Bu durumlar kişinin özel ve aile hayatını ilgilendirmedigi, kamusal alana ilişkin olduğu sürece yasa koyucunun bu alanda takdir hakkı bulunduğu kabul edilmelidir. Bunda, hukuk devletine aykırılıktan söz edilemez.

Kuralla, kişinin vergi ve sigorta borcu bulunması spor federasyonu başkanı olmasına engel bir hal olarak öngörülmüştür. Kişinin bu türden kesinleşmiş borçları bulunması, mali ve ticari işlerine yeterli dikkat ve özeni göstermediğine veya mali durumunun bozuk olduğuna dair karine teşkil eder. Vergi ve sigorta borçlarının kesinleşmesi için belirli aşamalardan geçilmesi gerekeceği ve bu süreçte borcun ödenmesi imkanı varken ödememenin ancak bilinçli bir tercihle söz konusu olabileceği gözetildiğinde, taksirle bu duruma sebebiyet verilmesi pek mümkün görünmemektedir. Bu nedenle borcun taksirle de gerçekleşebileceği yolundaki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Hakimlik mesleğinde olduğu gibi, tarafsızlık gerektiren bazı görevlerde kişinin sadece tarafsız ve dış etkilere kapalı olması değil, bu görüntüsünün korunması da önemlidir. Spor federasyonlarının başkanlığı da tarafsızlık gerektiren bir görevdir. Kesinleşmiş vergi ve sigorta borçları bulunan bir kişinin tarafsız ve dış etkilere kapalı görüntüsünü koruması güç olacağından, yasa koyucu kamu yararını gözeterek, spor federasyonu başkanlığına aday olmak isteyenlere bu yönde bir koşul getirmiştir. Kişinin hakları ile gözetilen kamu yararı kıyaslandığında bu koşul, eylemle orantılı olmayan veya ölçüsüz bir hak mahrumiyeti olarak nitelendirilemez.

Açıklanan nedenlerle yasa koyucunun takdir alanı içinde olan kuralın Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmadığı düşüncesindeyiz.

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

KARŞIOY GEREKÇESİ

29.3.2011 günlü, 6215 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 21. maddesi ile 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun değiştirilen 26. maddesinde; 'Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; **ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir.**' denilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti demokratik bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Buna göre Devletin tüm organları Anayasa ve hukukun üstün kuralları ile bağlıdır. Hukuk devleti devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturmak suretiyle aynı zamanda istikrarı da sağlamaktır. Bu istikrarın özü hukuki güvenlik ve öngörülebilirliktir. Hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik sağlanabilmesi ise kuralların genel, eşit ve nesnel olmalarına bağlıdır.

Dava konusu kuralda, Büyükşehir belediyesinin, mülkiyetinde veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini, belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebileceği düzenlenmekte olup, bu haliyle idareye keyfi uygulamalara neden olabilecek geniş bir takdir yetkisi verildiği gibi, aynı durumda bulunan başvuruçular yönünden de hukuki güvenlik ve öngörülebilirliği sağlamaktan öte objektif olmadığı ve belirsizliğe neden olduğu açıktır.

Açıklanan nedenle, kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olup, iptali gerektiği düşüncesi ile çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ